

Arad száz év múlva

Mióta ember az ember, azóta próbálja megjósolni a jövőt. A legismeretesebb álmodozó talán Verne Gyula volt, vízióinak egy részét az emberiség meg is valósította. A tudományos fantasztikus elbeszélésekből megismert robotok ma már működnek a gyárakban, az „olcsó munkaerő”, nem sztrájkol, nem fárad ki, nem tart igényt fizetésre, szóval „ideális munkás”, megelégszik az éves karbantartással.

A 19. századi aradi újságírók is „képzelték” a jövőről, egy ilyen jövőkép a városról **Arad száz év múlva** címmel 1908. július 9-én jelent meg az Arad és Vidéke napilapban Balsy aláírással. A cikkíró valószínűleg azon ritka férfiak közé tartozhatott, akik sűrűn jártak a főtéri nagypiacra bevásárolni, mert a fantáziáját nem a jövő csodaépületei vagy járművei mozgatták meg, hanem a nagyhangú piaci árusok:

...Ha Fiammarton megírta, milyen lesz a világ ezer év múlva, sőt csapongó képzelete a világ végét is megjósolta, ha Jókai A jövő század regényében tekintett belé a jövőbe, szabadjon nekem Aradot, a mi édes Aradunkat úgy lefesíteni, amit én azt száz év múlva a mostani sok reform és minden intézmény megvalósulása után elképzelem.

Hajnali négy óra van. A Maros mindkét partján elterülő nagyváros felébred álmából... és mindenki dolgához lát. (Mikalakát és Újaradot már rég Aradhoz csatolták.) Arad külvárosaiból, a régi Mikalakáról és Újaradról csoportokban érkeznek a kofák, hogy elfoglalják helyüket az újonnan épített vásárcsarnokban...Nagy napra virradt ma Arad városa. Most szentelik fel és adják át ünnepélyesen a forgalomnak az új vásárcsarnokot. A kofák annyira meg vannak hatva, hogy – csodák csodája –egy szót sem beszélnek. Csendben fényesítik az almákat és a körtéket, és minden igyekezetük odairányul, hogy a férges gyümölcsöt a

kosár aljára dugják. Olyan óriási a csend és a némaság, hogy a kannákban lévő tejek mind megaludtak....

Reggel nyolc óra lett. A város urai összegyűltek a városházán, hogy a vásárcsarnok ünnepélyes megnyitására elmenjenek. Már bűzlenek az autóbuszok a városháza előtt, és várják az urakat, hogy az ünnepély színhelyére szállítsák. Az autóbuszok óriási túlköléssel és bűdösséggel elindulnak, és miután egyetlen egy embert sem ütöttek el, megérkeztek a vásárcsarnok elé. Elsőnek X. Varjassy Lajos polgármester száll ki, utána pedig XII. Lócs Rezső városi tanácsos és helyettes polgármester. A másik autóbusból hirtelen kiugrik II. Kovács Vince ünnepélyrendező és egy tábornokot is megszégyenítő kommandírozással, rövid öt perc alatt szép egyenes sorokba felállította az ünnepélyes megnyitásra megérkezett urakat.

A kofák nagy része ezalatt már ájuldozott. Valami szorongatta a torkukat és iszonyú kínokat állottak ki, hogy már egy néhány órája némaságra vannak kárhoztatva.....II. Kovács Vince megadta a jelt az éljenzésre. Ekkor történt a katasztrófa, ami a vásárcsarnok felszentelését örök emlékévé teszi. A hallgató kofák, akiknek mindegyike többet beszél egy nap, mint amennyit az egész képviselőház a szesadó reform tárgyalásánál beszélt, örült éljenzésbe tört ki. Rendes körülmények között egy kofa tud olyant ordítani, mint egy éhes sakál, ... ötszáz pihent kofa torok tört ki egetverő hurrázásban. ....az elementáris erővel előtörő hanghullámok megreszkettették a levegőt, és felhőket tudtak volna elkergetni. Ámde útját állta ennek a vásárcsarnok üvegfedele.... Óriási csörömpölés lett erre, az üvegcserepek ráhullottak a lelkes ünneplőkre. Óriási lárma, kavarodás, káromkodás, jajkiáltás keletkezett. Az ünnepély, mielőtt megkezdődött volna, megszakadt....

Hogy hova képzelte a vásárcsarnokot az ábrándos kedvű újságíró, az nem derül ki az írásból, hiszen – ha jól tudom – abban az időben a Szabadság téren tartották a piacolást, de az tény, hogy a nagyméretű, a város méreteihez illő, mezőgazdasági termékeket forgalmazó építmény, mint amilyen Kolozsváron is van, a mai napig sem készült el. Igaz, a nagy, külföldi tulajdonban lévő üzletközpontok sok zöldséget, gyümölcsöt árulnak, de azok nem a kistermelők kertjeiből kerültek ki. Persze az igazi kofák, akik maguk termelnek, igencsak megfogyatkoztak. Az újaradi híres „svábasszonyok” közül még mutatóba se maradt egy sem, a mikelakai kertek helyén pedig hatalmas tömbházak magasodnak. A mostani árusok között is több a viszonteladó férfi, és persze azok sem magyarul vagy németül hangoskodnak.

No meg a „Lócsők”, „Kovácsok”, „Varjassyak” utódai közül, egy-kettő ha van a Városháza urai között. A város levegőjét szennyező autók és „bűdös autóbuszok” viszont mindannyiunk „örömére” szép számban gyarapodtak!!!

Piroska István

Azt írta az újság. 2012. június